

[Axel Dam.]

den anden Side denne Hr. Kaos var, henstod i det dunkle og mystiske. En læste det mystiske Ord som Kvas, en anden som Koas, og det lød jo altsammen meget uhyggeligt, men hvor rædselsfuldt det opstillede Alternativ i Virkeligheden var, gik først op for mange, da det konkurrerende Førersymbol dukkede op paa Det konservative Partis Plakater i Form af Christmas Møllers Billede. Da blev man for Alvor bange, ikke paa Grund af den Forskel, der er mellem de to Føreres Politik, for den er, som en Vælger i Sønderjylland udtrykte det, ikke større, end at den kan fjernes paa 5 Minutter af en Barber, men det var Frygten for et Ministerium Christmas Møller, der skaffede Stauning de mange ikke-socialdemokratiske Stemmer.

Reklame-Bureauet havde gjort sine Sager godt. Var det end en dyr Reklame, saa har den betalt sig for Partiet, Regeringen fik sin Magtstilling, ikke blot bekræftet, men forøget. Det blev en Sejr for Regeringen, men var det en Sejr for nogen politisk Idé, altsaa for noget varigt og holdbart at bygge Folkets Fremtid paa? Ingen tør vist paastaa dette.

Derfor er Valgsejren lige saa lidt en Sejr for den socialistiske Idé, som den er et Nederlag for den liberale Idé, for det var overhovedet slet ikke Ideer, Vælgerne stemte for og imod ved dette Valg. Det var Hensynet til Pengepungen og Mad-Politikken, der lagde det tunge Lod i Vægtskaalen. Paa anden Maade kan man ikke forklare sig, at baade rige og fattige, der jo skulde synes at have modsatte Interesser, stemte paa Stauning.

Hvorledes har denne kloge Politiker dog kunnet samle Stemmer fra saa modsatte Lejre? Jeg tror, man maa svare: Fordi han yder Understøttelse til begge Sider. Arbejderne føler sig forvisset om, at ethvert andet Parti, der maatte komme til Magten, straks vilde nedskære de sociale Understøttelser; derfor stemte de paa Stauning. Alle de, der har faaet en monopoliseret Stilling gennem Valutacentralen og Importreguleringen, synes, at det gaar særdeles godt eller i hvert Fald efter Omstændighederne forholdsvis godt og taaleligt under Staunings Regering. Faar de lidt mindre at handle med, saa er Priserne til Gengæld højere og Konkurrencen mindre eller endog helt udelukket. Og hvem er det, man udelukker fra Erhvervene? Det er jo de unge, som man derfor konsekvent ogsaa har haft Planer om at skille Landet af med gennem en statsunderstøttet Lands-

forvisning af dem til oversøiske Lande. De gamle, der har det forholdsvis godt, de, der har deres paa det tørre, bliver jo gerne konservativt indstillede og stemmer altsaa for Tiden paa Stauning for at bevare den Stilling eller den Bedrift, de har. De, der har det daarligt, stemmer ogsaa paa Stauning af Frygt for at faa det endnu værre, hvis andre kom til Magten. Man kan derfor godt forstaa den store Valgsejr for Regeringspartiet.

At det konservative Parti ikke fik den Fremgang, det selv havde ventet, men endog tabte et Mandat, er ogsaa forstaaeligt, da Storindustriens og Kapitalens Interesser varetages meget bedre af den siddende Regering, end en konservativ Regering vilde kunne gøre det.

At det ikke er politiske Ideer, Valget har staaet om, og at det derfor heller ikke er en politisk Idé, der har sejret, og en anden politisk Idé, som har lidt Nederlag, derpaa er bl. a. Retsforbundet et Bevis. Det siges ligefrem i et andet Partis Blad, at den forholdsvis store Tilslutning til Retsforbundets Møder i den senere Tid og til vore Talsmænds Indlæg paa politiske Fællesmøder havde skabt en Forventning om Fremgang for os i Stemmetal ved Valget. Naar dette ikke skete, skyldes det ikke manglende Sympati for vore Ideer, men manglende Tro paa, at det i Øjeblikket kan nytte noget at stemme for dem. Ganske tydeligt og paradoksalt blev dette udtrykt af en realpolitisk indstillet jysk Vælger, der udtalte til Retsforbundet: Det, I vil, er ganske vist rigtigt og retfærdigt, men I kan jo ikke gennemføre det, og derfor stemmer jeg ikke paa jer; det, de andre vil, er ganske vist galt og uretfærdigt, men de kan til Gengæld gennemføre det, og derfor stemmer jeg paa en af dem!

Er det altsaa i Øjeblikket vanskeligt at faa Vælgernes positive Tilslutning til liberalistisk Politik, saa opnaar et Parti ved at svigte den liberale Politik, det har vokset sig stort paa, kun at miste sine bedste Vælgere. Dette kan vel siges at være den Lære, som Venstre maa drage af sit Nederlag. Ved at gaa med til planøkonomiske Tvangsordninger, selv om disse Ordninger netop tilsigtede Begunstigelser for den Klasse Vælgere, som Venstre især repræsenterer, kunde Partiet intet vinde, for saadan Klasselovgivning kan de andre Partier dog lave meget bedre og mere ublufærdigt end Venstre. Baade Socialdemokratiet og de Konservative kan gøre det uden Samvittighedsskrupler, medens Venstre har sin liberalistiske Samvittighed at slaas med,